PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
w Warszawie

RWA-61-43/12/AT/AŻ

Warszawa, dn. 30 grudnia 2013 r.

DECYZJA RWA-37/2013

I. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy, **po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego** w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu **przeciwko Velsatis Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie**

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

1. uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Velsatis Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie polegające na niewskazywaniu w umowach pożyczki – wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy – siedziby pożyczkodawcy i nakazuje zaniechanie jej stosowania;
2. uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Velsatis Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie polegające na niewskazywaniu w umowach pożyczki – wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy – terminu wypłaty pożyczki i nakazuje zaniechanie jej stosowania;
3. uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

działanie Velsatis Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie polegające na niewskazywaniu w umowach pożyczki – wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy – rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania i nakazuje zaniechanie jej stosowania;

4. uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Velsatis Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie polegające na niewskazywaniu w umowach pożyczki – wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy – rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego oraz warunków jej zmiany i nakazuje zaniechanie jej stosowania;

5. uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Velsatis Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie polegające na niewskazywaniu w umowach pożyczki – wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy – terminu, sposobu i skutków odstąpienia konsumenta od umowy, obowiązku zwrotu przez konsumenta udostępnionej przez pożyczkodawcę pożyczki oraz odsetek (zgodnie z rozdziałem 5 ustawy o kredycie konsumenckim), a także kwoty odsetek należnych w stosunku dziennym i nakazuje zaniechanie jej stosowania;

6. uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Velsatis Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie polegające na niewskazywaniu w umowach pożyczki – wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 16 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy – prawa konsumenta do spłaty pożyczki przed terminem i nakazuje zaniechanie jej stosowania;

7. uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

działanie Velsatis Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie polegające na niewskazywaniu w umowach pożyczki – wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy – zasad ustalenia wysokości prowizji za dokonanie spłaty pożyczki przed terminem i nakazuje się zaniechanie jej stosowania;

8. uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Velsatis Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie polegające na niewskazywaniu w umowach pożyczki – wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 19 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy – warunków wypowiedzenia umowy i nakazuje zaniechanie jej stosowania;

9. uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Velsatis Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie polegające na niewskazywaniu w umowach pożyczki – wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy – organu nadzoru właściwego w sprawach ochrony konsumentów i nakazuje zaniechanie jej stosowania;

10. uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Velsatis Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie polegające na wskazywaniu w umowach pożyczki, że w przypadku terminowej spłaty pożyczki weksel stanowiący zabezpieczenie pożyczki będzie zniszczony przez pożyczkodawcę, co jest niezgodne z art. 41 ust. 4 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy i nakazuje zaniechanie jej stosowania;

11. uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, stosowaną przez Velsatis Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie polegającą na stosowaniu we wzorcu umowy wykorzystywanym przy

zawieraniu z konsumentami umów pożyczki gotówkowej postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479^{45} kodeksu postępowania cywilnego o treści: *Wszelka korespondencja wysyłana przez Pożyczkodawcę na adres zamieszkania podany w umowie oraz na e-mail zostaje uznana za skutecznie doręczoną* i nakazuje zaniechanie jej stosowania;

12. uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Velsatis Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie polegające na ustanawianiu w umowach pożyczki zabezpieczenia spłaty pożyczki w postaci podpisanego przez konsumenta weksla wypełnionego na kwotę wielokrotnie przekraczającą wysokość udzielonej pożyczki, tak że suma wekslowa nie odpowiada zobowiązaniu konsumenta, co narusza obowiązek prowadzenia działalności gospodarczej z poszanowaniem dobrych obyczajów oraz słusznych interesów konsumentów, o którym mowa w art. 17 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. 2013, poz. 672 ze zm.) i nakazuje zaniechanie jej stosowania;

13. uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Velsatis Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie polegające na wskazywaniu w umowach pożyczki zabezpieczonych wekslem, iż *w przypadku braku spłaty pożyczki w terminie pożyczkodawca ma prawo (...) sprzedać lub przekazać weksel i prawa z niego wynikające w dowolny sposób podmiotom lub osobom trzecim*, co narusza obowiązek prowadzenia działalności gospodarczej z poszanowaniem dobrych obyczajów oraz słusznych interesów konsumentów, o którym mowa w art. 17 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. 2013, poz. 672 ze zm.) i nakazuje się zaniechanie jej stosowania.

II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U Nr 50, poz. 331 ze zm.), stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Velsatis Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

nakłada się na Velsatis Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie karę pieniężną w wysokości:

1. **10 117 zł** (słownie: dziesięć tysięcy sto siedemnaście złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym jest mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punktach I.1. – I.9.,
2. **187 zł** (słownie: sto osiemdziesiąt siedem złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym jest mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punktach I.11.,
3. **8 432 zł** (słownie: osiem tysięcy czterysta trzydzieści dwa złote), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym jest mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punktach I.10., I.12. – I.13. sentencji niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Warszawie przeprowadził postępowanie wyjaśniające sygn.: RWA-405-19/12/AT, w toku którego wezwał Narodowy Fundusz Pożyczkowy Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie (dalej także: NFP Sp. z o.o.) do przekazania wszystkich wzorców umowy dotyczących świadczonych konsumentom przez NFP Sp. z o.o. usług finansowych stosowanych na dzień 1 marca 2012 r. oraz po tym dniu, wraz ze wskazaniem, od kiedy poszczególne wzorce są stosowane. W odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu Narodowy Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o. przedstawił wzorzec umowy zatytułowany: *Umowa Pożyczki nr…* (dalej również: „wzorzec umowny A"), którego przedmiotem jest udzielanie oprocentowanej pożyczki gotówkowej przez NFP Sp. z o.o. na rzecz konsumentów. W toku postępowania wyjaśniającego Narodowy Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o. przekazał również dwie umowy zawarte w oparciu o ww. wzorzec umowny A, jak również trzy umowy pożyczki gotówkowej zatytułowane *Umowa pożyczki* zawarte w oparte o drugi wzorzec umowny (dalej także: „wzorzec umowny B").

Po dokonaniu analizy otrzymanego wzorca umownego zatytułowanego *Umowa pożyczki nr…*, jak również łącznie pięciu umów o pożyczkę zawartych przez NFP Sp. z o.o. z konsumentami Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura UOKiK w Warszawie, stwierdził, iż mogło dojść do naruszenia art. 24 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jak również art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 tej samej ustawy wobec czego wszczęcie postępowania w związku z podejrzeniem stosowania przez Narodowy Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o. praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów stało się konieczne i uzasadnione.

Z uwagi na powyższe, Prezes UOKiK postanowieniem z dnia 28 listopada 2012 r. wszczął postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez Narodowy Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o. praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na:

I. niewskazywaniu w umowach pożyczki – wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy – siedziby pożyczkodawcy, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

II. niewskazywaniu w umowach pożyczki – wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy – terminu wypłaty pożyczki, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

III. niewskazywaniu w umowach pożyczki – wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w zw. z rt. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy – rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

IV. niewskazywaniu w umowach pożyczki – wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy – rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego oraz warunków jej zmiany, co może

stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

V. niewskazywaniu w umowach pożyczki– wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy – terminu, sposobu i skutków odstąpienia konsumenta od umowy, obowiązku zwrotu przez konsumenta udostępnionej przez pożyczkodawcę pożyczki oraz odsetek (zgodnie z rozdziałem 5 ustawy o kredycie konsumenckim), a także kwoty odsetek należnych w stosunku dziennym, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

VI. niewskazywaniu w umowach pożyczki – wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 16 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy – prawa konsumenta do spłaty pożyczki przed terminem, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

VII. niewskazywaniu w umowach pożyczki – wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy – zasad ustalenia wysokości prowizji za dokonanie spłaty pożyczki przed terminem, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

VIII. niewskazywaniu w umowach pożyczki – wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 19 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy – warunków wypowiedzenia umowy, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

IX. niewskazywaniu w umowach pożyczki – wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy – organu nadzoru właściwego w sprawach ochrony konsumentów, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

X. wskazywaniu w umowach pożyczki, że w przypadku terminowej spłaty pożyczki weksel stanowiący zabezpieczenie pożyczki będzie zniszczony przez pożyczkodawcę, co jest niezgodne z art. 41 ust. 4 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

XI. stosowaniu we wzorcu umowy wykorzystywanym przy zawieraniu z konsumentami umów pożyczki gotówkowej postanowienia o treści:

Wszelka korespondencja wysyłana przez Pożyczkodawcę na adres zamieszkania podany w umowie oraz na e-mail zostaje uznana za skutecznie doręczoną.

co może stanowić praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, polegającą na stosowaniu postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479^{45} kodeksu postępowania cywilnego, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

XII. ustanawianiu w umowach pożyczki zabezpieczenia spłaty pożyczki w postaci podpisanego przez konsumenta weksla wypełnionego na kwotę wielokrotnie przekraczającą wysokość udzielonej pożyczki, tak że suma wekslowa nie odpowiada zobowiązaniu konsumenta, co może naruszać obowiązek prowadzenia działalności gospodarczej z poszanowaniem dobrych obyczajów oraz słusznych interesów konsumentów, o którym mowa w art. 17 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, co wyczerpywałoby znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów określonych w art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

XIII. wskazywaniu w umowach pożyczki zabezpieczonych wekslem, iż *w przypadku braku spłaty pożyczki w terminie pożyczkodawca ma prawo sprzedać lub przekazać weksel i prawa z niego wynikające w dowolny sposób podmiotom lub osobom trzecim*, co może naruszać obowiązek prowadzenia działalności gospodarczej z poszanowaniem dobrych obyczajów oraz słusznych interesów konsumentów, o którym mowa w art. 17 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, co wyczerpywałoby znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy

konsumentów określonych w art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Pismem z dnia 28 listopada 2012 r. Narodowy Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o. został zawiadomiony o wszczętym postępowaniu, jak również poinformowany o prawie przysługującym na podstawie art. 50 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zgodnie z którym każdy ma prawo składania na piśmie – z własnej inicjatywy lub na prośbę Prezesa Urzędu – wyjaśnień dotyczących istotnych okoliczności sprawy.

Pismem z dnia 5 kwietnia 2013 r. strona postępowania poinformowała Prezesa Urzędu o zmianie nazwy z dotychczasowej Narodowy Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o. na Velsatis Polska Sp. z o.o. (dalej również: Spółka), jak również przekazała w odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu dokument potwierdzający wysokość przychodu osiągniętego w 2012 r. (CIT-8).

Velsatis Polska Sp. z o.o. w toku postępowania nie odniosła się do postawionych w postanowieniu o wszczęciu niniejszego postępowania zarzutów.

Spółka została zawiadomiona o zakończeniu zbierania materiału dowodowego w niniejszym postępowaniu oraz o możliwości zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy w siedzibie Delegatury UOKiK w Warszawie.

Strona niniejszego postępowania nie skorzystała z prawa do zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił, co następuje:

Velsatis Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000411843 i prowadzi działalność m.in. w zakresie pozostałego pośrednictwa pieniężnego, jak również pozostałych form udzielania kredytów.

Przy zawieraniu z klientami, będącymi konsumentami w rozumieniu art. 22^1 kodeksu cywilnego, tj. osobami fizycznymi dokonującymi czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z ich działalnością zawodową lub gospodarczą, umów o pożyczkę, Spółka posługuje się wzorcami umownymi w rozumieniu art. 384 kodeksu cywilnego, zatytułowanymi: *Umowa pożyczki nr…* („wzorzec umowny A") oraz *Umowa pożyczki* („wzorzec umowny B").

Prezes UOKiK ustalił, iż Velsatis Polska Sp. z o.o. w treści umów pożyczki nie wskazuje: siedziby pożyczkodawcy (w zakresie umów zawartych w oparciu o „wzorzec umowny B"), terminu wypłaty pożyczki (w odniesieniu do umów zawartych w oparciu o „wzorzec umowny A" i „wzorzec umowny B"), rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania (w zakresie umów zawartych w oparciu o „wzorzec umowny A" i „wzorzec umowny B"), rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego oraz warunków jej zmiany (w odniesieniu do umów zawartych w oparciu o „wzorzec umowny B"), terminu, sposobu i skutków odstąpienia konsumenta od umowy, obowiązku zwrotu przez konsumenta udostępnionej przez pożyczkodawcę pożyczki oraz odsetek (zgodnie z rozdziałem 5 ustawy o kredycie konsumenckim), a także kwoty odsetek należnych w stosunku dziennym (w zakresie umów zawartych w oparciu o „wzorzec umowny B" oraz w odniesieniu do umów zawartych w oparciu o „wzorzec umowny A" – w zakresie nieokreślania kwoty odsetek należnych w stosunku dziennym), prawa konsumenta do spłaty pożyczki przed terminem (w odniesieniu do umów zawartych w oparciu o „wzorzec umowny B"), zasad ustalenia wysokości prowizji za dokonanie spłaty pożyczki przed terminem**,** warunków wypowiedzenia umowy (w odniesieniu do umów zawartych w oparciu o „wzorzec umowny A" i „wzorzec umowny B"), organu nadzoru właściwego w sprawach ochrony konsumentów (w zakresie umów zawartych w oparciu o „wzorzec umowny B").

Ponadto, Prezes Urzędu ustalił, iż w umowach pożyczki zawieranych w oparciu o „wzorzec umowny A" i „wzorzec umowny B" Spółka stosuje postanowienie: *(...) W przypadku terminowej spłaty pożyczki weksel będzie zwrócony Pożyczkobiorcy lub zniszczony na jego oczach przez Pożyczkodawcę.* W umowach zawieranych w oparciu o „wzorzec umowny B" ww. postanowienie to ma również następujące brzmienie: *(...) W przypadku terminowej spłaty pożyczki weksel będzie zwrócony Pożyczkobiorcy lub zniszczony przez Pożyczkodawcę".*

Prezes Urzędu ustalił również, iż we „wzorcu umownym B" Velsatis Polska Sp. z o.o. stosuje postanowienie o treści: *Wszelka korespondencja wysyłana przez Pożyczkodawcę na adres zamieszkania podany w umowie oraz na e-mail zostaje uznana za skutecznie doręczoną.*

W rejestrze niedozwolonych klauzul umownych prowadzonym przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 479 (45) k.p.c. zostały wpisane następujące klauzule:

A. *(...) Nie zawiadomienie Banku o powyższych zmianach powoduje, że oświadczenia Banku kierowane do Posiadacza rachunku według danych przedłożonych Bankowi będą traktowane za prawidłowo doręczone* – postanowienie uznane za

niedozwolone wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 11 grudnia 2009 r. (sygn. akt XVII AmC 507/09),

B. *Pismo wysłane do Kredytobiorcy na ostatni znany Bankowi adres korespondencyjny uważa się za doręczone* – postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 2 listopada 2009 r. (sygn. akt XVII AmC 1287/09),

C. *Wszelka korespondencja wysłana przez Bank do Kredytobiorcy pocztą lub kurierem na ostatni podany przez niego adres do korespondencji (adres zameldowania, w przypadku, gdy Kredytobiorca nie podał adresu do korespondencji), będzie uważana za doręczoną* – postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 30 czerwca 2009 r. (sygn. akt XVII AmC 513/09).

Na podstawie zebranego materiału dowodowego, Prezes Urzędu ustalił, iż wysokość pożyczek udzielanych konsumentom przez Velsatis Polska Sp. z o.o. kształtuje się w przedziale 3 500 zł – 40 000 zł.

Prezes Urzędu ustalił również, iż dla Spółki zabezpieczeniem spłaty pożyczki w wysokości 6 500 zł (umowa pożyczki z dnia 2 maja 2012 r.) było podpisanie przez konsumenta weksla na kwotę równą 115 000 zł (co stanowi ponad siedemnastokrotność kwoty pożyczki), a zabezpieczeniem spłaty pożyczki w wysokości 3 500 zł (umowa pożyczki z dnia 6 marca 2012 r.) było podpisanie przez konsumenta weksla na kwotę równą dziesięciokrotności kwoty pożyczki (35 000 zł).

Ustalenia Prezesa UOKiK dotyczyły również wpisania przez Velsatis Polska Sp. z o.o. do umów pożyczki (zawieranych z konsumentami zarówno o „wzorzec umowny A", jak też o „wzorzec umowny B") postanowienia o treści: *W przypadku braku spłaty pożyczki w terminie Pożyczkodawca ma prawo (...) sprzedać lub przekazać weksel i prawa z niego wynikające w dowolny sposób podmiotom lub osobom trzecim.*

Prezes UOKiK w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy ustalił również, iż „wzorzec umowny A" stosowany jest przez Velsatis Polska Sp. z o.o. od dnia 11 września 2012 r. (data najwcześniej zawartej /w oparciu o ten wzorzec/ umowy przekazanej przez Spółkę), a „wzorzec umowny B" od dnia 6 marca 2012 r. (data najwcześniej zawartej /w oparciu o ten wzorzec/ umowy przekazanej przez Spółkę).

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Naruszenie interesu publicznoprawnego

Podstawą zastosowania przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest uprzednie stwierdzenie przez Prezesa UOKiK, iż w wyniku stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów zagrożony został interes publicznoprawny. Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ustawa ta określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Przepis ten przesądza o przynależności niniejszej ustawy do dziedziny prawa publicznego, jak również o wyłączeniu możliwości podejmowania przez Prezesa Urzędu działań w celu ochrony interesów indywidualnych czy grupowych. W toku postępowania i przy wydawaniu decyzji Prezes Urzędu jest zatem rzecznikiem interesu publicznego. Rola ta wynika nie tylko z celu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, lecz również z jednej z naczelnych zasad postępowania administracyjnego, tj. zasady uwzględniania interesu społecznego i słusznego interesu obywateli, określonej w art. 7 k.p.a. Wobec powyższego, wykazanie wystąpienia zagrożenia interesu publicznoprawnego w danej sprawie stanowi podstawową przesłankę warunkującą możliwość jej rozstrzygania w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W ocenie Prezesa Urzędu, niniejsza sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą klientami Velsatis Polska Sp. z o.o. Należy przy tym zauważyć, że interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy, naruszenie zbiorowego interesu konsumentów stanowi jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Wobec powyższego, uzasadnione było podjęcie przez Prezesa Urzędu w niniejszej sprawie działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów.

Naruszenie zakazu z art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Ust. 2 tego artykułu

definiuje tę praktykę jako godzące w zbiorowe interesy konsumentów bezprawne działanie przedsiębiorcy. Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed wymierzonymi w nie naruszeniami, polegającymi na sprzecznych z prawem działaniach przedsiębiorców.

Ustawodawca w art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów podał przykładowe zachowania przedsiębiorców, które naruszają zbiorowe interesy konsumentów. Pierwszą z trzech pozycji otwartego katalogu zakazanych praktyk stanowi stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479^{45} Kodeksu postępowania cywilnego.

W świetle powyższego, zachowanie przedsiębiorcy może zostać uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, gdy spełnione są równocześnie trzy przesłanki wyinterpretowane z art. 24 ust. 1 i 2 ww. ustawy:

1. kwestionowane działanie jest działaniem przedsiębiorcy,
2. zachowanie przedsiębiorcy nosi znamiona bezprawności,
3. praktyka godzi w zbiorowe interesy konsumentów.

Ad 1. Strona postępowania (przedsiębiorca)

Zakaz naruszenia zbiorowych interesów konsumentów odnosi się do przedsiębiorców. Art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera legalną definicję przedsiębiorcy, zgodnie z którą pod tym pojęciem rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tj. Dz.U. 2013 r., poz. 672 ze zm.), a także: (a) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, (b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu, (c) osobę fizyczną, która posiada kontrolę, w rozumieniu pkt 4, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której

mowa w art. 13, (d) związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt 2 – na potrzeby przepisów dotyczących praktyk ograniczających konkurencję oraz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Przedsiębiorcą, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Działalnością gospodarczą, w myśl art. 2 ww. ustawy, jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Podmiot będący stroną niniejszego postępowania posiada status przedsiębiorcy w rozumieniu powołanego powyżej art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, gdyż jest spółką prawa handlowego wpisaną do Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzącą działalność gospodarczą we własnym imieniu. Tym samym oznacza to, iż zachowanie Velsatis Polska Sp. z o.o. podlega kontroli dokonywanej na podstawie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad 2. Bezprawność działań Velsatis Polska Sp. z o.o.

Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy ustalenie, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa (por. J. Szwaja (red.): Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, Komentarz, Wydawnictwo CH BECK, Warszawa 2000, s. 117-118). Prezes Urzędu oceniając zachowanie Velsatis Polska Sp. z o.o. pod kątem ewentualnego naruszenia przepisów zakazujących stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, musi stosować inne akty prawa powszechnie obowiązującego i na ich podstawie stwierdzić, czy działanie przedsiębiorcy było bezprawne. Zgodnie z art. 87 Konstytucji Rzeczpospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483) *źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia. Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego.*

Zarzuty postawione Velsatis Polska Sp. z o.o. w ramach niniejszego postępowania związane są z zawieranymi z konsumentami umowami pożyczki.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. W myśl art. 3 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki. Wobec powyższego, zastosowanie przepisów ustawy o kredycie konsumenckim do umów pożyczki zawieranych przez Velsatis Polska Sp. z o.o. z konsumentami jest uzasadnione[1].

W odniesieniu do praktyk opisanych w punktach I.1. – I.10. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu zastosował zatem przepisy ustawy o kredycie konsumenckim. Przepis art. 30 ust. 1 tej ustawy enumeratywnie wskazuje elementy, jakie powinna zawierać umowa pożyczki. Art. 41 ust. 4 ustawy nakłada na pożyczkodawcę obowiązek zwrotu weksla konsumentowi niezwłocznie po spełnieniu przez niego świadczenia wynikającego z umowy pożyczki.

W związku z powyższym, przedmiotem rozstrzygnięcia Prezesa Urzędu było wykazanie, iż Velsatis Polska Sp. z o.o. nie dostosowała zawieranych z konsumentami umów do przepisów ustawy o kredycie konsumenckim. Wskazać należy, iż zarzuty sformułowane w ramach niniejszego postępowania zostały postawione w odniesieniu do umów pożyczki w oparciu o analizę zawartych z konsumentami umów przekazanych przez Spółkę w toku niniejszego postępowania. Podkreślić należy, iż art. 30 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim traktuje o obligatoryjnych elementach umowy pożyczki, w związku z czym zarzuty zostały postawione w odniesieniu do umów.

W przypadku praktyki opisanej w punkcie I.11. sentencji decyzji bezprawność działań przedsiębiorcy wynika bezpośrednio z naruszenia przepisu art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Jak wskazał SOKiK w wyroku z dnia 25 marca 2004 r. (sygn. akt XVII Ama 51/03), w oparciu art. 24 ust. 2 można sformułować samoistną przesłankę bezprawności, jeżeli ustali się, że przedsiębiorca stosował postanowienia wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone,

[1] W dalszej części niniejszej decyzji, Prezes Urzędu powołując się na przepisy ustawy o kredycie konsumenckim, w których mowa jest o „umowie o kredyt konsumencki", mając na uwadze art. 3 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy, używa określenia „umowa pożyczki". Podobnie zamiast określeń „kredytodawca" / „kredytobiorca" stosowane są odpowiednio pojęcia: „pożyczkodawca" / „pożyczkobiorca".

o którym mowa w art. 479^{45} § 2 k.p.c. zatem wykazanie, że przedsiębiorca wprowadził do obrotu wzorzec umowny zawierający postanowienia o treści już wpisanej do rejestru niedozwolonych klauzul umownych stanowi wystarczającą przesłankę do uznania bezprawności działania tego przedsiębiorcy.

Należy bowiem podnieść, iż stosowanie postanowienia, które po uznaniu go przez SOKiK za niedozwolone zostało wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, jest prawnie zakazane. Prawomocny wyrok SOKiK wydany po przeprowadzeniu kontroli abstrakcyjnej wzorca umowy, wskazujący treść postanowień wzorca umowy uznanych za niedozwolone i zakazujący ich wykorzystywania ma od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do rejestru niedozwolonych klauzul umownych skutek wobec osób trzecich (art. 479^{43} k.p.c.). Przepis tego artykułu rozszerza zatem prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. *Artykuł ten dotyczy rozszerzonej prawomocności materialnoprawnej w znaczeniu podmiotowym. Chodzi o grupę przypadków takiej prawomocności, w których wyrok z powodu szczególnego charakteru przedmiotu procesu ma powagę rzeczy osądzonej dla wszystkich i przeciwko wszystkim. Przepis bowiem wyraźnie stanowi, iż wyrok ma skutek wobec osób trzecich, od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do rejestru, wywołuje więc skutek erga omnes*[2]. Przepis art. 479^{43} k.p.c. stanowiąc, iż wyrok ma skutek wobec osób trzecich, nie ogranicza w żaden sposób kategorii tych podmiotów. *Lege non distinguente*, wyrok ma skutek wobec wszystkich, tzn. zarówno wobec przedsiębiorcy, który klauzulę wprowadził do swoich wzorców umów, jak i do każdego innego przedsiębiorcy, posługującego się taką klauzulą w stosowanych przez siebie wzorcach umów. Należy zatem przyjąć, że wyrok SOKiK od chwili wpisania klauzuli do rejestru prowadzonego przez Prezesa UOKiK wywiera skutek względem wszystkich uczestników obrotu, co oznacza, że żaden z podmiotów uczestniczących w obrocie prawnym nie może posługiwać się przedmiotowym postanowieniem. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06) jednoznacznie wskazał, iż *stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479^{45} § 2 k.p.c. może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.* Tym samym SN przesądził,

[2] H. Ciepła, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz.* T. II, wydanie 3, s. 249.

iż stosowanie klauzuli tożsamej z klauzulą wpisaną do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, przez innego przedsiębiorcę, który nie był stroną lub uczestnikiem postępowania zakończonego wpisaniem danej klauzuli do rejestru, stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Należy przy tym podkreślić, iż dla uznania, że klauzula wpisana do rejestru i klauzula z nią porównywana są tożsame nie jest konieczna dokładna literalna identyczność tych postanowień. Rozbieżność użytych wyrażeń, zmiana szyku zdania czy zastosowanie synonimów nie eliminuje abuzywnego charakteru ocenianego postanowienia. By zaistniała możliwość uznania dwóch postanowień za tożsame wystarczy, by hipoteza zapisu kwestionowanego w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów mieściła się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru. *Nie jest konieczna literalna zgodność porównywalnych klauzul. Głównym czynnikiem przesądzającym powinien być, zdaniem Sądu, zamiar, cel jakiemu ma służyć kwestionowana klauzula. Jeśli jest on zgodny z celem utworzenia klauzuli uznanej za niedozwoloną, można uznać, iż obie są tożsame* (wyrok SOKiK z dnia 25 maja 2005 r. sygn. akt XVII AmA 46/04). Stanowisko to znalazło również potwierdzenie w uchwale SN z dnia 13 lipca 2006 r., sygn. akt III SZP 3/06, w której Sąd ten argumentował, iż *stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru, która wywołuje takie same skutki, godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej co wpisana do rejestru*.

W odniesieniu do praktyk opisanych w punktach I.12. – I.13. sentencji decyzji bezprawność działań Velsatis Polska Sp. z o.o. wynika z naruszenia art. 17 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. W myśl tego przepisu, przedsiębiorca wykonuje działalność gospodarczą na zasadach uczciwej konkurencji i poszanowania dobrych obyczajów oraz słusznych interesów konsumentów.

Odnosząc powyższe uwagi do przedmiotowej sprawy należy zauważyć, co następuje:

Ad I.1.

Stosownie do treści art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy, umowa pożyczki powinna określać imię, nazwisko i adres

konsumenta oraz imię, nazwisko (nazwę) i adres (siedzibę) pożyczkodawcy i pośrednika kredytowego.

Uwzględniając nałożony na Velsatis Polska Sp. z o.o. obowiązek informacyjny wynikający ze wskazanego przepisu, Prezes Urzędu ustalił, iż w umowach pożyczki zawieranych na podstawie „wzorca umownego A" Spółka wypełnia ten obowiązek w całości. Jednakże w odniesieniu do umów pożyczki zawieranych w oparciu o „wzorzec umowny B" Velsatis Polska Sp. z o.o. nie wypełnia tego obowiązku w zakresie wskazywania siedziby pożyczkodawcy.

W opinii Prezesa Urzędu, bez znaczenia pozostaje fakt, iż na jednej z wyżej określonych umów przekazanych przez Velsatis Polska Sp. z o.o. znajduje się pieczątka Spółki wraz ze wskazaniem siedziby. Podkreślić należy, iż w pozostałych dwóch umowach zawartych na podstawie „wzorca umownego B" przekazanych w toku postępowania, siedziba Spółki nie została w żaden sposób wskazana. W toku postępowania Velsatis Polska Sp. z o.o. nie odniósł się do postawionego zarzutu i nie przekazał dowodów świadczących o wykonywaniu nałożonego na Spółkę obowiązku wynikającego z art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy o kredycie konsumenckim.

Nie pozostawia wątpliwości, iż niezamieszczenie przez Velsatis Polska Sp. z o.o. obligatoryjnego elementu umowy pożyczki narusza chronione przepisami ustawy o kredycie konsumenckim interesy konsumentów. Opisane działanie Spółki polegające na niewypełnianiu dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy w związku z niewskazywaniem siedziby pożyczkodawcy nosi znamiona bezprawności.

Ad I.2.

Zgodnie z treścią art. 30 ust. 1 pkt 5 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy, umowa pożyczki powinna określać terminy i sposób wypłaty pożyczki.

Mając powyższe na uwadze, Prezes UOKiK ustalił, iż w umowach pożyczki zawieranych na podstawie „wzorca umownego A" oraz „wzorca umownego B" Velsatis Polska Sp. z o.o. nie określa terminu wypłaty pożyczki.

W umowach zawieranych na podstawie „wzorca umownego A", w części dotyczącej wypłaty pożyczki, Spółka informuje jedynie konsumenta, iż: *Kwota pożyczki określona w (...)*

zostanie przekazana przez Pożyczkodawcę do dyspozycji Pożyczkobiorcy na konto bankowe Pożyczkobiorcy wskazane w umowie albo po wcześniejszym porozumieniu – gotówką do rąk własnych Pożyczkobiorcy. W umowach opartych o „wzorzec umowny B", w zakresie regulującym wypłatę pożyczki, Velsatis Polska Sp. z o.o. stosuje postanowienie wskazujące, iż: *Pożyczka została przekazana gotówką do rąk własnych Pożyczkobiorcy co Pożyczkobiorca swym podpisem na niniejszej umowie kwituje.* Podkreślić należy, iż żadne z przywołanych powyżej postanowień nie wskazuje na termin wypłaty pożyczki. Zacytowane postanowienia regulują w ocenie Prezesa Urzędu sposób wypłaty pożyczki. Dodatkowo odnosząc się do zapisu z „wzorca umownego B" o treści „*pożyczka została przekazana gotówką do rąk własnych",* należy wskazać że w ocenie Prezesa Urzędu zapis ten oznacza, że pożyczka została już wypłacona, jednak termin tej wypłaty również nie jest wyraźnie wskazany. Umowa pożyczki powinna być sformułowana w sposób wyraźny i jednoznaczny (art. 29 ust. 3 ustawy o kredycie konsumenckim) a prezentowana formuła w umowie zawieranej we „wzorcu umownym B" tego nie zapewnia.

Spółka poprzez niewskazywanie obligatoryjnego elementu umowy pożyczki narusza interesy konsumentów chronione przepisami ustawy o kredycie konsumenckim. Zachowanie polegające na niewypełnianiu przez Velsatis Polska Sp. z o.o. dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 5 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy, w zakresie terminu wypłaty pożyczki, w ocenie Prezesa UOKiK, uznać należy za bezprawne. Velsatis Polska Sp. z o.o. w toku postępowania nie kwestionowała postawionego przez Prezesa Urzędu zarzutu.

Ad I.3.

Art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy stanowi, iż umowa pożyczki powinna określać rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta ustaloną w dniu zawarcia umowy o kredyt konsumencki wraz z podaniem wszystkich założeń przyjętych do jej obliczenia.

Biorąc pod uwagę nałożony na Velsatis Polska Sp. z o.o. obowiązek informacyjny w ww. zakresie, Prezes Urzędu ustalił, iż w umowach pożyczki zawieranych w oparciu o „wzorzec umowny A" oraz w oparciu o „wzorzec umowny B" Spółka nie określa rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania.

W umowach zawieranych na podstawie „wzorca umownego A" Velsatis Polska Sp. z o.o. określa wysokość *rzeczywistej rocznej stopy procentowej*. Podkreślić należy, iż ustawodawca w art. 5 pkt 12 ustawy o kredycie konsumenckim definiuje rzeczywistą roczną stopę oprocentowania jako całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako wartość procentowa całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym. Ustawodawca nie definiuje ani nie posługuje się pojęciem *rzeczywistej rocznej stopy procentowej*. Wobec tego należy zauważyć, iż Spółka posługuje się bliżej nieokreślonym (niezdefiniowanym również w treści umowy pożyczki) pojęciem *rzeczywistej rocznej stopy procentowej*. Velsatis Polska Sp. z o.o., po otrzymaniu postanowienia o wszczęciu niniejszego postępowania m.in. w zakresie podejrzenia, iż Spółka może nie wskazywać w umowach pożyczki rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, nie zakwestionowała zarzutu stawianego Spółce przez Prezesa Urzędu. Velsatis Polska Sp. z o.o. nie wyjaśniła w toku postępowania w jaki sposób rozumie pojęcie *rzeczywistej rocznej stopy procentowej* stosowane przez nią w umowach pożyczki. Należy wskazać, iż w umowach zawieranych na podstawie „wzorca umownego B" Spółka również nie określa wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania.

Należy stwierdzić, iż niezamieszczanie przez Velsatis Polska Sp. z o.o. obligatoryjnego elementu umowy pożyczki narusza chronione przepisami ustawy o kredycie konsumenckim interesy konsumentów. Wobec powyższego, zachowanie Spółki polegające na niewypełnieniu przez Velsatis Polska Sp. z o.o. dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy ma charakter bezprawny.

Ad I.4.

Stosownie do treści art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy, umowa pożyczki powinna określać roczną stopę oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, warunki jej zmiany oraz ewentualne inne opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu.

Uwzględniając nałożony na Velsatis Polska Sp. z o.o. obowiązek informacyjny wynikający ze wskazanego przepisu, Prezes Urzędu ustalił, iż w umowach pożyczki zawieranych na podstawie „wzorca umownego B" Spółka nie wypełnia go w zakresie wskazywania rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego oraz warunków jej zmiany.

W umowach zawieranych w oparciu o „wzorzec umowny A" Spółka informuje: *Od niespłaconego w terminie zadłużenia przeterminowanego Pożyczkodawca nalicza odsetki według zmiennej stopy procentowej stanowiącej czterokrotność kredytu lombardowego NBP. Zmiana oprocentowania zadłużenia przeterminowanego może nastąpić tylko w przypadku zmiany stopy procentowej kredytu lombardowego NBP i następuje z dniem wejścia w życie uchwały Rady Polityki Pieniężnej w tym przedmiocie. W przypadku takiej zmiany nie jest konieczne sporządzanie aneksu do niniejszej umowy*. Spółka wskazuje również, iż: *W dniu zawarcia umowy odsetki od zadłużenia przeterminowanego wynoszą 25 % w stosunku rocznym.* Prezes Urzędu uznał zatem, iż w tych umowach Velsatis Polska Sp. z o.o. określa roczną stopę oprocentowania zadłużenia przeterminowanego oraz warunki jej zmiany. Jednocześnie jednak należy zauważyć, iż zacytowane postanowienia (lub treściowo podobne) nie są zamieszczane w umowach, które zawierane są w oparciu o „wzorzec umowny B". Spółka w tych umowach nie określa zatem rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego oraz warunków jej zmiany. Należy zauważyć, iż Velsatis Polska Sp. z o.o. w toku postępowania nie zakwestionowała postawionego jej zarzutu i nie przedstawiła żadnych argumentów ani dowodów świadczących o tym, że zarzucenie jej niewypełniania obowiązku ustawowego w omawianym zakresie jest niezasadne.

Nie pozostawia zatem wątpliwości, iż niewskazywanie przez Velsatis Polska Sp. z o.o. obligatoryjnego elementu umowy pożyczki narusza chronione przepisami ustawy o kredycie konsumenckim interesy konsumentów. Opisane działanie Spółki polegające na niewypełnianiu w pełni dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy nosi znamiona bezprawności.

Ad I.5.

Zgodnie z treścią art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy, umowa pożyczki powinna określać termin, sposób i skutki odstąpienia konsumenta od umowy, obowiązek zwrotu przez konsumenta udostępnionej przez pożyczkodawcę pożyczki oraz odsetek zgodnie z rozdziałem 5, a także kwotę odsetek należnych w stosunku dziennym.

Mając powyższe na uwadze, Prezes UOKiK ustalił, iż w umowach pożyczki zawieranych na podstawie „wzorca umownego A" Velsatis Polska Sp. z o.o. nie określa kwoty odsetek należnych w stosunku dziennym. Pozostałe obligatoryjne elementy umowy

wyszczególnione w art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy o kredycie konsumenckim w ww. umowach są wskazane poprzez zamieszczenie postanowień o treści: *1.Pożyczkobiorca ma prawo do odstąpienia od umowy w terminie 14 dni od jej zawarcia, bez podania przyczyny na podstawie pisemnego oświadczenia, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do niniejszej umowy. 2. Termin do odstąpienia od umowy jest zachowany, jeśli Pożyczkobiorca przed jego upływem złoży na piśmie oświadczenie, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do niniejszej umowy, pod adresem wskazanym w oświadczeniu. 3. W razie odstąpienia od umowy w terminie 14 dni od daty zawarcia umowy, Pożyczkobiorca nie ponosi kosztów związanych z odstąpieniem od umowy, za wyjątkiem odsetek za okres od dnia wypłaty kwoty pożyczki do dnia jej spłaty przez Pożyczkobiorcę. 4. Pożyczkobiorca niezwłocznie zwraca Pożyczkodawcy kwotę pożyczki wraz z odsetkami, nie później niż w ciągu 30 dni od dnia złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy. 5. Dniem spłaty kwoty pożyczki jest dzień przekazania środków pieniężnych przez Pożyczkobiorcę Pożyczkodawcy.* Wobec powyższego, należy stwierdzić, iż w odniesieniu do umów pożyczki zawieranych w oparciu o „wzorzec umowny A" Velsatis Polska Sp. z o.o. wypełnia dyspozycję art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy o kredycie konsumenckim w zakresie wskazywania terminu, sposobu i skutków odstąpienia konsumenta od umowy, obowiązku zwrotu przez konsumenta udostępnionej przez pożyczkodawcę pożyczki oraz odsetek zgodnie z rozdziałem 5 ww. ustawy. Jednocześnie należy zauważyć, iż w umowach pożyczki zawieranych na podstawie „wzorca umownego B" Spółka nie wskazuje żadnego z obligatoryjnych elementów umowy wyszczególnionych w art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy o kredycie konsumenckim – brak jest określenia terminu, sposobu i skutków odstąpienia konsumenta od umowy, obowiązku zwrotu przez konsumenta udostępnionej przez pożyczkodawcę pożyczki oraz odsetek zgodnie z rozdziałem 5, a także kwoty odsetek należnych w stosunku dziennym. Spółka w toku postępowania nie zakwestionowała postawionego jej zarzutu.

Velsatis Polska Sp. z o.o. poprzez niewskazywanie obligatoryjnych elementów umowy pożyczki narusza interesy konsumentów chronione przepisami ustawy o kredycie konsumenckim. Zachowanie polegające na niewypełnianiu przez Spółkę w całości dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy, co uznać należy za bezprawne.

Ad I.6.

Art. 30 ust. 1 pkt 16 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy stanowi, iż umowa o pożyczki powinna określać prawo konsumenta do spłaty pożyczki przed terminem.

Biorąc pod uwagę nałożony na Spółkę obowiązek informacyjny w ww. zakresie, Prezes Urzędu ustalił, iż do umów pożyczki zawieranych na podstawie „wzorca umownego A" Velsatis Polska Sp. z o.o. wpisuje postanowienie o treści: *Pożyczkobiorcy przysługuje w każdym czasie prawo wcześniejszej spłaty całości lub części pożyczki przed terminem ustalonym w umowie,* które stanowi wypełnienie obowiązku nałożonego przez ustawodawcę w art. 30 ust. 1 pkt 16 ustawy o kredycie konsumenckim. Jednocześnie Prezes Urzędu ustalił, iż w umowach pożyczki zawieranych na podstawie „wzorca umownego B" Velsatis Polska Sp. z o.o. nie informuje konsumenta o jego prawie do spłaty pożyczki przed terminem. Spółka nie kwestionowała postawionego jej zarzutu.

Należy stwierdzić, iż niezamieszczanie przez Velsatis Polska Sp. z o.o. obligatoryjnego elementu umowy pożyczki narusza chronione przepisami ustawy o kredycie konsumenckim interesy konsumentów. Wobec powyższego, zachowanie Spółki polegające na niewypełnieniu przez Velsatis Polska Sp. z o.o. dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy, ma charakter bezprawny.

Ad I.7.

Stosownie do treści art. 30 ust. 1 pkt 17 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy, umowa pożyczki powinna określać informację o prawie pożyczkodawcy do zastrzeżenia w umowie prowizji za dokonanie spłaty pożyczki przed terminem i zasady ustalenia wysokości tej prowizji.

Uwzględniając nałożony na Velsatis Polska Sp. z o.o. obowiązek informacyjny wynikający ze wskazanego przepisu, Prezes Urzędu ustalił, iż w umowach pożyczki zawieranych na podstawie „wzorca umownego A" Spółka informuje konsumenta, iż: *Pożyczkodawca zastrzega możliwość naliczenia prowizji za spłatę pożyczki przed terminem na zasadach określonych w ustawie o kredycie konsumenckim.* Należy więc stwierdzić, iż Velsatis Polska Sp. z o.o. w odniesieniu do ww. umów pożyczki wypełnia częściowo dyspozycję art. 30 ust. 1 pkt 17 ustawy o kredycie konsumenckim, tj. w zakresie informacji o prawie pożyczkodawcy do zastrzeżenia w umowie prowizji za dokonanie spłaty

kredytu przed terminem. Nie można jednak uznać, iż odesłanie konsumenta do przepisów ustawy o kredycie konsumenckim w zakresie zasad ustalenia wysokości takiej prowizji wypełnia drugą część dyspozycji tego przepisu. Konsument po zapoznaniu się z umową powinien znać zasady ustalania wysokości prowizji dla pożyczkodawcy w przypadku dokonania przez konsumenta wcześniejszej spłaty pożyczki. Jednak tak sformułowane postanowienia umowy pożyczki nie dają konsumentowi informacji, w jaki sposób pożyczkodawca naliczy wysokość takiej prowizji.

Analiza umów pożyczki zawieranych w oparciu o „wzorzec umowny B" pozwoliła ustalić, iż Velsatis Polska Sp. z o.o. w zakresie tych umów nie wypełnia ustawowego obowiązku nałożonego treścią art. 30 ust. 1 pkt 17 ustawy o kredycie konsumenckim w całości, tj. nie określa informacji o prawie pożyczkodawcy do zastrzeżenia w umowie prowizji za dokonanie spłaty kredytu przed terminem i zasad ustalania wysokości tej prowizji.

Prezes Urzędu stoi na stanowisku, że obowiązek informacyjny wskazany w art. 30 ust. 1 pkt 17 ustawy o kredycie konsumenckim należy rozumieć w taki sposób, że Spółka niezależnie czy korzysta z prawa do zastrzeżenia w umowie prowizji za dokonanie spłaty kredytu przed terminem w określonej wysokości, czy też nie ma obowiązek wskazać konsumentowi na tę okoliczność w sposób jasny i wyraźny. Spółka nie kwestionowała w toku postępowania dowodowego postawionego jej zarzutu.

Nie pozostawia wątpliwości, iż niezamieszczenie przez Velsatis Polska Sp. z o.o. obligatoryjnych elementów umowy pożyczki narusza chronione przepisami ustawy o kredycie konsumenckim interesy konsumentów. Opisane działanie Spółki polegające na niewypełnianiu dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 17 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy nosi znamiona bezprawności.

Ad I.8.

Zgodnie z treścią art. 30 ust. 1 pkt 19 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy, umowa pożyczki powinna określać warunki wypowiedzenia umowy.

Mając powyższe na uwadze, Prezes UOKiK ustalił, iż w umowach pożyczki zawieranych na podstawie „wzorca umownego A" oraz „wzorca umownego B" Velsatis Polska Sp. z o.o. nie określa warunków wypowiedzenia umowy. Żadne z postanowień umów

zawieranych w oparciu o oba wzorce umowne nie reguluje tej kwestii. W toku postępowania dowodowego Spółka nie zakwestionowała postawionego jej zarzutu.

Spółka poprzez niewskazywanie obligatoryjnego elementu umowy pożyczki narusza interesy konsumentów chronione przepisami ustawy o kredycie konsumenckim. Zachowanie polegające na niewypełnianiu przez Velsatis Polska Sp. z o.o. dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 19 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy, uznać należy za bezprawne.

Ad I.9.

Art. 30 ust. 1 pkt 21 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy stanowi, iż umowa pożyczki powinna wskazywać organ nadzoru właściwy w sprawach ochrony konsumentów.

Biorąc pod uwagę nałożony na Velsatis Polska Sp. z o.o. obowiązek informacyjny w ww. zakresie, Prezes Urzędu ustalił, iż w umowach pożyczki zawieranych w oparciu o „wzorzec umowny A" Spółka wskazuje, iż: *Organem właściwym w sprawach z zakresu ochrony konsumenta jest Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie*. Tym samym, należy uznać, iż Velsatis Polska Sp. z o.o. w zakresie ww. umów wypełnia dyspozycję przywołanego przepisu. Jednocześnie, analiza umów pożyczki zawieranych na podstawie „wzorca umownego B" pozwoliła stwierdzić, iż ich treść pozbawiona jest ww. postanowienia. W odniesieniu do wyżej określonych umów pożyczki Spółka nie wypełnia nałożonego przez ustawodawcę obowiązku w zakresie wskazywania organu nadzoru właściwego w sprawach ochrony konsumentów. Spółka nie kwestionowała postawionego jej zarzutu w toku postępowania dowodowego.

Należy stwierdzić, iż niezamieszczanie przez Velsatis Polska Sp. z o.o. obligatoryjnego elementu umowy pożyczki narusza chronione przepisami ustawy o kredycie konsumenckim interesy konsumentów. Wobec powyższego, zachowanie Spółki polegające na niewypełnieniu przez Velsatis Polska Sp. z o.o. dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 21 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy, ma charakter bezprawny.

Ad I.10.

W myśl art. 41 ust. 4 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy pożyczkobiorca jest zobowiązany niezwłocznie po spełnieniu przez konsumenta świadczenia wynikającego z umowy pożyczki zwrócić weksel konsumentowi.

Na podstawie umów pożyczki przekazanych przez Velsatis Polska Sp. z o.o. Prezesowi Urzędu w toku postępowania, Prezes UOKiK ustalił, iż zabezpieczeniem świadczeń konsumentów wynikających z ww. umów jest weksel. Prezes Urzędu ustalił również, iż w umowach pożyczki zawieranych w oparciu o „wzorzec umowny A" Spółka stosuje postanowienie: *(...) W przypadku terminowej spłaty pożyczki weksel będzie zwrócony Pożyczkobiorcy lub zniszczony na jego oczach przez Pożyczkodawcę.* W umowach zawieranych w oparciu o „wzorzec umowny B" ww. postanowienie ma postać: *(...) W przypadku terminowej spłaty pożyczki weksel będzie zwrócony Pożyczkobiorcy lub zniszczony przez Pożyczkodawcę.* Velsatis Polska Sp. z o.o. zastrzegła zatem dwa rozwiązania dotyczące tego, co stanie się z wekslem po spełnieniu przez konsumenta świadczenia wynikającego z umowy pożyczki. Pierwszym rozwiązaniem, zgodnym z wolą ustawodawcy, jest zwrot weksla konsumentowi. Drugim rozwiązaniem wskazanym przez Spółkę jest zniszczenie weksla przez Velsatis Polska Sp. z o.o. (w niektórych przypadkach „na oczach konsumenta" tj. w obecności konsumenta). Takiego jednak rozwiązania nie dopuszczają przepisy ustawy o kredycie konsumenckim. Art. 41 ust. 4 ww. ustawy jasno wskazuje, iż weksel po spełnieniu przez konsumenta świadczenia wynikającego z umowy pożyczki ma zostać zwrócony konsumentowi. Przepis ten nie dopuszcza możliwości wprowadzenia alternatywnych metod postępowania z wekslem w sytuacji, gdy konsument spełnił swoje świadczenie w całości. Zatem przyjęcie przez Velsatis Polska Sp. z o.o. rozwiązania, zgodnie z którym weksel zostanie przez Spółkę zniszczony narusza przepisy ustawy o kredycie konsumenckim. Należy również podkreślić, iż Velsatis Polska Sp. z o.o. w toku postępowania dowodowego nie zakwestionowała postawionego jej zarzutu.

Zachowanie Spółki, polegające na działaniu wbrew dyspozycji art. 41 ust. 4 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy, w ocenie Prezesa UOKiK, uznać należy za bezprawne.

Ad I.11.

Velsatis Polska Sp. z o.o. we „wzorcu umownym B" stosuje postanowienie o treści:

Wszelka korespondencja wysyłana przez Pożyczkodawcę na adres zamieszkania podany w umowie oraz na e-mail zostaje uznana za skutecznie doręczoną,

Treść ww. postanowień, w ocenie Prezesa Urzędu, jest tożsama z treścią postanowień:

(...) Nie zawiadomienie Banku o powyższych zmianach powoduje, że oświadczenia Banku kierowane do Posiadacza rachunku według danych przedłożonych Bankowi będą traktowane za prawidłowo doręczone – postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 11 grudnia 2009 r. (sygn. akt XVII AmC 507/09) i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod pozycją 2260,

Pismo wysłane do Kredytobiorcy na ostatni znany Bankowi adres korespondencyjny uważa się za doręczone – postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 2 listopada 2009 r. (sygn. akt XVII AmC 1287/09) i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod pozycją 1826,

Wszelka korespondencja wysłana przez Bank do Kredytobiorcy pocztą lub kurierem na ostatni podany przez niego adres do korespondencji (adres zameldowania, w przypadku, gdy Kredytobiorca nie podał adresu do korespondencji), będzie uważana za doręczoną – postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 30 czerwca 2009 r. (sygn. akt XVII AmC 513/09) i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod pozycją 1681.

Tożsamość postanowienia stosowanego przez Velsatis Polska Sp. z o.o. z zacytowanymi powyżej postanowieniami wpisanymi do rejestru niedozwolonych klauzul umownych można stwierdzić poprzez literalne porównanie ich treści. Wskazać należy na dwa identyczne elementy charakterystyczne dla każdej z ww. klauzul. Po pierwsze, każda z nich dotyczy wysyłania korespondencji przez przedsiębiorcę na wskazany przez konsumenta i znany przedsiębiorcy adres (*Wszelka korespondencja wysyłana (...) na adres zamieszkania wskazany w umowie (...), (...) oświadczenia Banku kierowane (...) według danych przedłożonych Bankowi (...), Pismo wysyłane (...) na ostatni znany Bankowi adres korespondencyjny (...), Wszelka korespondencja wysyłana przez Bank (...) na ostatni podany przez niego* <konsumenta> *adres do korespondencji (...)*). Drugi element dotyczy automatycznego uznania tak wysłanej do konsumenta korespondencji za doręczoną (*Wszelka*

korespondencja wysyłana (...) zostaje uznana za skutecznie doręczoną (...), (...) oświadczenia Banku kierowane (...) będą traktowane za prawidłowo doręczone, Pismo wysłane (...) uważa się za doręczone, Wszelka korespondencja wysłana (...) będzie uważana za doręczoną). Tak sformułowane postanowienia przyznają przedsiębiorcy uprawnienie do jednostronnej interpretacji umowy poprzez uznanie wysłanej korespondencji za doręczoną.

Wobec powyższego, należy uznać, iż postanowienie wykorzystywane w obrocie konsumenckim przez Velsatis Polska Sp. z o.o. jest tożsame literalnie, a tym samym pozostaje zbieżne co do skutku i celu z postanowieniami wpisanymi do rejestru niedozwolonych klauzul umownych.

Ad I.12. i I.13.

W odniesieniu do zarzutów wskazanych w pkt I.12 i I.13 sentencji decyzji Prezes Urzędu rozstrzygnął co do stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w kontekście ich bezprawności w świetle art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Oceniając zarzucane praktyki należy wskazać, co następuje. Bezprawność w rozumieniu przepisów ww. ustawy jest ujmowana jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Pojęcie porządku prawnego obejmuje nakazy i zakazy wynikające z norm prawa powszechnie obowiązującego, a także nakazy i zakazy wynikające z zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów[3]. Bezprawność jest kategorią obiektywną. Dla oceny bezprawności działania przedsiębiorcy konieczne jest zatem rozważenie, czy zachowanie przedsiębiorcy było zgodne, czy też niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. *O bezprawności działania decyduje* w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego *całokształt okoliczności konkretnego stanu faktycznego*[4]. Dla stwierdzenia bezprawności działania przedsiębiorcy bez znaczenia pozostaje strona podmiotowa czynu, a zatem wina sprawcy (w znaczeniu subiektywnym, oznaczającym wadliwość procesu decyzyjnego sprawcy) i stopień tej winy (umyślność bądź nieumyślność), a także świadomość istnienia naruszonych norm prawnych.

Mając na uwadze powyższe, należy podkreślić, iż bezprawność działania Spółki polega na naruszeniu zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów poprzez naruszenie wynikającego z art. 17 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej obowiązku

[3] Tak m.in. w jednym z orzeczeń SOKiK z dnia 13 listopada 2007 r., XVII AmA 45/07, niepubl.
[4] Wyrok SN z dnia 8 maja 2002 r., I PKN 267/2001, publ.

prowadzenia działalności gospodarczej z poszanowaniem dobrych obyczajów oraz słusznych interesów konsumentów.

Przepis art. 17 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej stanowi tzw. klauzulę generalną, odsyłającą do systemu ocen i norm pozaprawnych – *dobrych obyczajów*. Jak wskazuje doktryna i orzecznictwo, klauzule generalne to przepisy prawne, *w których nie są dokładnie sprecyzowane wszystkie elementy składające się na hipotezę czy dyspozycję normy prawnej, a ocena konkretnego stanu faktycznego zostaje przerzucona na organ stosujący prawo*[5] oraz, że *istotą i funkcją klauzul generalnych w prawie cywilnym jest możliwość uwzględnienia w ocenie różnego rodzaju okoliczności faktycznych, które nie mogą – w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego – być według jakiegoś schematu mającego walor bezwzględny oceniane raz na zawsze i w sposób jednakowy*[6]. Pojęcie dobrych obyczajów nie jest w prawie zdefiniowane, ale podobnie jak zasady współżycia społecznego, jest przedmiotem wielu orzeczeń sądowych oraz opracowań doktryny[7]. Wskazuje się w nich, że dobre obyczaje to uczciwe zasady postępowania i ustalone zwyczaje w ujęciu etyczno-moralnym, a na ich treść składają się elementy etyczne i socjologiczne kształtowane przez oceny moralne i społeczne stanowiące uzupełnienie porządku prawnego. Przy takim założeniu sprzeczne z dobrym obyczajem jest m.in. niedoinformowanie konsumenta (vide: wyrok SA w Warszawie z dnia 10 marca 2005 r., VI ACa 774/2004). Sprzeczne z dobrymi obyczajami są m.in. działania wykorzystujące niewiedzę, brak doświadczenia konsumenta, naruszenie równorzędności stron umowy, działania zmierzające do dezinformacji i wywołania błędnego przekonania konsumenta. Chodzi więc o działania potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające *in minus* od standardów postępowania.

Na tle niniejszej sprawy jako dobry obyczaj należy uznać ustanawianie zabezpieczenia pożyczki odpowiadającemu zobowiązaniu konsumenta, jak również brak dowolności dla Spółki w rozporządzaniu wekslem stanowiącym zabezpieczenie pożyczki i prawami z niego wynikającymi w przypadku braku spłaty pożyczki. Velsatis Polska Sp. z o.o. 1. ustanawiając zabezpieczenie spłaty pożyczki w postaci podpisanego przez konsumenta weksla wypełnionego na kwotę wielokrotnie przekraczającą wysokość udzielonej pożyczki oraz 2. przyznając sobie możliwość swobodnego dysponowania tym wekslem i prawami z niego

[5] A. Wolter, *Prawo cywilne. Zarys części ogólne*j, wyd. VIII, Warszawa 1986, str. 83.
[6] Orzeczenie SN z 29 marca 1979 r., III CRN 59/79, niepubl.
[7] Np. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 13 listopada 1991 r., I ACr 411/91, Wokanda 1992/4, J. Szwaja [w:] *Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji – Komentarz*, Warszawa 2000, str. 122-133, R. Stefanicki, *Dobre obyczaje w prawie polskim*, Przegląd Prawa Handlowego, 2002/5.

wynikającymi w przypadku braku spłaty pożyczki w terminie, narusza tak pojmowane dobre obyczaje.

Przepis art. 17 ww. ustawy odsyła również do przesłanki *słusznych interesów konsumentów,* które można rozpatrywać zarówno w ekonomicznym jak i pozaekonomicznym wymiarze.

Ekonomiczny wymiar poszanowania słusznych interesów konsumentów przejawia się w narażeniu konsumentów na 1. dochodzenie przez Spółkę roszczeń od konsumenta w wysokości przekraczającej wysokość zobowiązania wskutek wypełnionego na kwotę wielokrotnie przekraczającą wysokość udzielanej pożyczki weksla, 2. przekazanie/odsprzedanie przez Velsatis Polska Sp. z o.o. wypełnionego w sposób opisany powyżej weksla w sposób zupełnie dowolny podmiotom i osobom trzecim w przypadku braku spłaty pożyczki w terminie. Konsument może nie być nawet świadomy w tej sytuacji kto w danym momencie dysponuje wekslem i prawami z niego wynikającymi. Pozaekonomiczny wymiar poszanowania dobrych obyczajów przejawia się natomiast w narażeniu konsumentów na niewygodę, przerzucanie na konsumentów obowiązku wyjaśnienia sprawy (w tym przed sądem), naruszenie prawa do uczciwego traktowania w relacjach z przedsiębiorcami.

Prezes Urzędu ocenił konkretne zachowania Spółki w aspekcie naruszania art. 17 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej nakładającego obowiązek prowadzenia działalności gospodarczej z poszanowaniem dobrych obyczajów oraz słusznych interesów konsumentów. W opinii Prezesa Urzędu, na tle ustanowienia zabezpieczenia świadczeń konsumentów wynikających z umów pożyczki w formie weksla, dochodzi na naruszeń ww. przepisu.

Ad I.12.

Prezes UOKiK przeanalizował przekazane przez Velsatis Polska Sp. z o.o. w toku postępowania umowy w kontekście relacji pomiędzy wysokością udzielanych pożyczek a wartością ich zabezpieczenia w postaci weksla. Prezes Urzędu ustalił w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, że zabezpieczeniem spłaty pożyczki w wysokości 6 500 zł (umowa pożyczki z dnia 2 maja 2012 r.) było podpisanie przez konsumenta weksla na kwotę równą 115 000 zł (co stanowi ponad siedemnastokrotność zaciągniętego zobowiązania), a zabezpieczeniem spłaty pożyczki w wysokości 3 500 zł (umowa pożyczki

z dnia 6 marca 2012 r.) było podpisanie przez konsumenta weksla na kwotę równą dziesięciokrotności kwoty pożyczki (35 000 zł).

Należy zatem podkreślić, iż wartość zabezpieczenia wielokrotnie przekracza wysokość udzielonej pożyczki, w taki sposób, że suma wekslowa nie odpowiada zobowiązaniu konsumenta. Wskazane działania Velsatis Polska Sp. z o.o. naruszają, w opinii Prezesa Urzędu, obowiązek prowadzenia działalności gospodarczej z poszanowaniem dobrych obyczajów i słusznych interesów konsumentów. Ustanawianie tak wysokiego zabezpieczenia w relacji do wysokości udzielonej pożyczki jest niczym nieuzasadnione. Za oczywiste należy uznać, iż oczekiwana przez przedsiębiorców wysokość zabezpieczenia może się różnić. Zależeć może m.in. od panujących na rynku w danym czasie warunków (kryzys / wzrost gospodarczy), od wysokości udzielonej pożyczki, czy od poziomu ryzyka związanego z możliwością niespłacenia w terminie pożyczki przez konsumenta, co zależne jest od uwarunkowań związanych z sytuacją indywidualnego konsumenta zawierającego umowę pożyczki. Nie można jednak uznać, iż ustalenie przez Spółkę zabezpieczenia na poziomie dziesięcio, czy siedemnastokrotnie przekraczającym wysokość zobowiązania jest uzasadnione. To zachowanie narusza reguły prowadzenia działalności gospodarczej z poszanowaniem dobrych obyczajów i słusznych interesów konsumentów.

Velsatis Polska Sp. z o.o. zastrzega w umowie pożyczki, iż: *W przypadku braku spłaty pożyczki w terminie Pożyczkodawca ma prawo wykorzystać weksel wysyłając go do Sądu z żądaniem zapłaty pełnej sumy z weksla (...).* Wobec tego, spóźnienie się przez konsumenta w spłacie pożyczki w wysokości np. 6 500 zł o jeden dzień może skutkować skierowaniem przez Spółkę weksla do sądu z żądaniem zapłaty pełnej sumy z weksla tj. na przykładzie umowy powyżej powołanej z 2 maja 2012 r. w kwocie 115 000 zł. Takie działanie narusza dobre obyczaje i słuszne interesy konsumentów. Podkreślić również należy, iż Velsatis Polska Sp. z o.o. w toku postępowania nie zakwestionowała postawionego zarzutu.

Wobec powyższego, opisane działanie Spółki godzące w art. 17 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, w opinii Prezesa Urzędu, należy uznać za bezprawne

Ad I.13.

Prezes Urzędu ustalił, iż w umowach pożyczki Velsatis Polska Sp. z o.o. zastrzega, iż: *W przypadku braku spłaty pożyczki w terminie Pożyczkodawca ma prawo (...) sprzedać*

lub przekazać weksel i prawa z niego wynikające w dowolny sposób podmiotom lub osobom trzecim.

W ocenie Prezesa Urzędu, wprowadzanie przez Spółkę udzielającą pożyczki uregulowanej ustawą o kredycie konsumenckim absolutnie niczym nieograniczonej zbywalności weksla stanowiącego zabezpieczenie udzielanej przez nią pożyczki godzi w dobre obyczaje w relacji przedsiębiorca – konsument. Zauważyć należy, iż z uwagi na potrzebę ochrony interesu konsumentów ograniczenie w zbywalności weksla pośrednio wynika z art. 41 ust. 1 i 2 ustawy o kredycie konsumenckim. Zgodnie z ust. 1 przywołanego przepisu weksel lub czek konsumenta wręczony pożyczkodawcy w celu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wynikającego z umowy pożyczki powinien zawierać klauzulę „nie na zlecenie" lub inną równoznaczną. W razie przyjęcia przez pożyczkodawcę weksla lub czeku niezawierającego klauzuli „nie na zlecenie" i przeniesienie takiego weksla lub czeku na inną osobę, pożyczkodawca jest zobowiązany do naprawienia poniesionej szkody przez zapłatę weksla lub czeku (ust. 2 ww. przepisu). Przepis ust. 2, zgodnie z ust. 3, stosuje się również, gdy weksel lub czek znalazł się w posiadaniu innej osoby wbrew woli pożyczkodawcy.

Zwrócić należy uwagę na treść art. 11 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz. U. Nr 37, poz. 282 ze zm.), zgodnie z którym każdy weksel można przenieść przez indos, chociażby nie był wystawiony wyraźnie na zlecenie. Jeżeli wystawca umieścił w wekslu wyrazy „nie na zlecenie" lub inne zastrzeżenie równoznaczne, można przenieść weksel tylko w formie i ze skutkami zwykłego przelewu.

W tym miejscu wyjaśnienia wymaga, iż prawa z weksli mogą być przeniesione wszelkimi sposobami przewidzianymi w prawie powszechnym, w tym prawie wekslowym i kodeksie cywilnym (m.in. przez indos, proste wręczenie, w drodze przelewu wierzytelności (cesji), przez dziedziczenie, w drodze sukcesji uniwersalnej). W prawie wekslowym brak jest definicji indosu. Definicja ta znajduje się w art. 921^9 § 2 k.c., zgodnie z którym indos jest pisemnym oświadczeniem umieszczonym na papierze wartościowym na zlecenie i zawierającym co najmniej podpis zbywcy, oznaczającym przeniesienie praw na inną osobę. Do przeniesienia praw z weksla nie wystarcza jednak napisanie na wekslu indosu. Konieczne jest również wręczenie weksla osobie, na którą prawa z niego się przenosi, co wynika z art. 16 ust. 1 Prawa wekslowego: będzie uważany za prawnego posiadacza, kto ma weksel i wykaże prawo swoje nieprzerwanym szeregiem indosów. W przypadku weksli, na których wystawca umieścił wyrazy „nie na zlecenie" lub inne zastrzeżenie równoznaczne, przeniesienie weksla

przez indos jest niedopuszczalne. Wskazanie „zapłacę za ten weksel Janowi Nowakowi, ale nie na jego zlecenie" albo „zapłaci Pan za ten weksel Janowi Nowakowi, ale nie na jego zlecenie" oznacza „zapłacę/zapłaci Pan za ten weksel wyłącznie Janowi Nowakowi i nikomu innemu"[8].

Jak już wskazane zostało powyżej, weksel konsumenta wręczony pożyczkobiorcy w celu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wynikającego z umowy pożyczki powinien zawierać klauzulę „nie na zlecenie" lub inną równoznaczną, co z kolei oznacza, iż przeniesienie takiego weksla przez indos jest niedopuszczalne. Tym sposobem ustawodawca, poprzez treść przywoływanego wyżej przepisu art. 41 ust. 1 i 2 ustawy o kredycie konsumenckim, pośrednio wprowadził ograniczenie w zbywalności weksla konsumenta. Jednakże Velsatis Polska Sp. z o.o. zastrzega w umowach, iż: *W przypadku braku spłaty pożyczki w terminie Pożyczkodawca ma prawo (...) sprzedać lub przekazać weksel i prawa z niego wynikające w dowolny sposób podmiotom lub osobom trzecim.*

Zwrócić należy uwagę na trzy elementy zawarte w tym postanowieniu, które są w żaden sposób nieograniczone: 1. jedynym warunkiem przyznającym Spółce prawo sprzedaży lub przekazania weksla i praw z niego wynikających jest brak spłaty pożyczki w terminie, 2. sprzedaż lub przekazanie następuje w dowolny sposób, 3. weksel konsumenta zostaje sprzedany lub przekazany w żaden sposób nieokreślonym podmiotom lub osobom trzecim. Celem ustawodawcy, poprzez wprowadzenie wymogu zawierania na wekslu konsumenta klauzuli „nie na zlecenie" lub równoważnej, było ograniczenie możliwości zupełnie swobodnego przenoszenia prawa z weksla. Velsatis Polska Sp. z o.o. poprzez przyznanie sobie nieograniczonego prawa zbywalności weksla konsumenta godzi zatem w dobre obyczaje i słuszne interesy konsumentów. Dodatkowo, należy zwrócić uwagę, co jest przedmiotem zarzutu z punktu I.12. sentencji niniejszej decyzji, że suma wekslowa nie odpowiada zobowiązaniu konsumenta, gdyż wartość zabezpieczenia wielokrotnie przekracza wysokość udzielonej pożyczki. Prawo Spółki do zbywalności weksla konsumenta nie powinno być tak swobodne jak ma miejsce w analizowanym stanie faktycznym.

Wobec powyższego, opisane działanie Spółki naruszające art. 17 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, należy uznać za bezprawne

[8] I. Heropolitańska (w:) *Prawo wekslowe i czekowe (Komentarz do art. 11 ustawy Prawo czekowe,* punkt 1.1.1., 1.2.2., 1.2.3., 3.1.2*)*, Lex, 2011.

Ad 3. Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów

Dla stwierdzenia przez Prezesa Urzędu stosowania przez przedsiębiorcę praktyki określonej w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów konieczne jest również wykazanie, iż w wyniku jej stosowania przez przedsiębiorcę naruszony lub zagrożony został zbiorowy interes konsumentów. Wskazać należy, iż ww. ustawa nie definiuje pojęcia *zbiorowy interes konsumentów*, a art. 24 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wskazuje jedynie, iż nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem często lub nawet powszechnie stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy. Zbiorowy interes konsumentów oznacza interes dotyczący ogółu, a naruszenie tego interesu może mieć miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku – konsumentów.

W niniejszej sprawie bez wątpienia mamy do czynienia z naruszeniem praw licznej grupy konsumentów – wszystkich konsumentów będących lub mogących być klientami Spółki. Należy przy tym wskazać, że zdaniem Sądu Najwyższego wystarczające powinno być ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów), wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów, za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest bowiem takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy [*vide:* wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2008 r.; sygn. akt III SK 27/07].

Interes konsumentów należy przy tym rozumieć jako interes prawny (a nie faktyczny), a więc uznany przez ustawodawcę na zasługujący na ochronę i zabezpieczenie. Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów powiązane jest z naruszaniem interesów gospodarczych konsumentów. Pod tym pojęciem należy rozumieć zarówno naruszenie interesów *stricte* ekonomicznych (o wymiarze majątkowym), jak również prawo konsumentów do uczestniczenia w przejrzystych i niezakłóconych przez przedsiębiorcę warunkach rynkowych, zapewniających konsumentom dokonywanie transakcji handlowych z przedsiębiorcami przy

całkowitym zrozumieniu rzeczywistego sensu ekonomicznego i prawnego warunków dokonywanych czynności na etapie przedkontraktowym oraz w czasie wykonywania umowy, czego urzeczywistnieniem jest m.in. abstrakcyjnie pojmowane prawo do rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji w komunikacji pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem. W tym też aspekcie w niniejszej sprawie nastąpiło naruszenie interesu gospodarczego konsumentów, co w konsekwencji narusza interes konsumentów, poprzez 1. niewskazywanie w umowach pożyczki, których zawarcie ingeruje w sferę ekonomiczną konsumentów, wymaganych przepisami ustawy o kredycie konsumenckim elementów, 2. ustanawianie zabezpieczenia pożyczki w postaci weksla wypełnionego na kwotę wielokrotnie przekraczającą wysokość udzielonej pożyczki, 3. przyznanie Spółce prawa, w przypadku nieterminowej spłaty pożyczki, do sprzedaży lub przekazania ww. weksla i praw z niego wynikających w dowolny sposób podmiotom lub osobom trzecim, 4. zniszczenie przez Velsatis Polska Sp. z o.o., w przypadku terminowej spłaty pożyczki, weksla stanowiącego zabezpieczenie pożyczki, podczas gdy powinien on zostać zwrócony konsumentowi.

Zgodnie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu – jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 24 ustawy – wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, nakazującą zaniechanie jej stosowania. Z kolei w świetle art. 27 ust. 1 i 2 ww. ustawy, nie wydaje się decyzji, o której mowa w art. 26, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki; w przypadku takim Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, stwierdzającą zaniechanie jej stosowania. Podkreślić należy, iż w toku postępowania Velsatis Polska Sp. z o.o. nie udowodniła, iż zaniechała stosowania zarzucanych mu praktyk.

Mając na uwadze, że zostały spełnione wszystkie przesłanki pozwalające uznać zachowanie przedsiębiorcy za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, jak również fakt zaprzestania ich stosowania, **orzeczono jak w punkcie I sentencji decyzji.**

Ad II sentencji decyzji

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może w drodze decyzji nałożyć na przedsiębiorcę, który dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, w rozumieniu art. 24 ustawy, karę

pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary.

Z powołanego wyżej przepisu wynika, że kara pieniężna ma charakter fakultatywny. Zatem o tym, czy w konkretnej sprawie w odniesieniu do wskazanego przedsiębiorcy zasadne jest nałożenie kary pieniężnej decyduje Prezes UOKiK w ramach uznania administracyjnego. Zwrócić należy uwagę, iż przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie określają jakichkolwiek przesłanek, od których uzależnione byłoby podjęcie decyzji o nałożeniu kary. Ustawodawca wskazał jedynie w art. 111 ww. ustawy te okoliczności, które Prezes Urzędu winien uwzględnić decydując o wymiarze kary pieniężnej, wymieniając w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. Podkreślić należy, iż sankcja w postaci nałożenia kary może być na przedsiębiorcę nałożona niezależnie od tego, czy dopuścił się on naruszenia umyślnie, czy też nieumyślnie.

Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, przede wszystkim charakter naruszeń, które przypisano Velsatis Polska Sp. z o.o., Prezes Urzędu uznał nałożenie kary pieniężnej za uzasadnione.

Zdaniem Prezesa UOKiK, opisane w niniejszej decyzji działania podejmowane przez Spółkę w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej powinny były uwzględniać możliwość naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Zebrane wyjaśnienia i informacje mogą wskazywać na co najmniej nieumyślne działanie Velsatis Polska Sp. z o.o.

Pamiętać jednak należy, że na profesjonalnych uczestnikach obrotu rynkowego spoczywa obowiązek dochowania należytej staranności przy ocenie zgodności ich działań z obowiązującymi przepisami prawa. Okolicznością przemawiającą za zastosowaniem wobec Spółki kary pieniężnej jest fakt, iż Velsatis Polska Sp. z o.o. jako profesjonalista powinien mieć świadomość, że niewypełnianie dyspozycji art. 30 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim przy umowach pożyczki jest bezprawne. Spółka powinna również respektować inne przepisy ustawy o kredycie konsumenckim, w tym art. 41 ust. 4 ww. ustawy. Velsatis Polska Sp. z o.o. winien zatem zdawać sobie sprawę z konieczności konstruowania wzorców umownych i zawieranych na ich podstawie umów z uwzględnieniem przepisów ustawy o kredycie konsumenckim. Spółka określając warunki umowne stosowane w obrocie konsumenckim nie może godzić w interesy swoich kontrahentów, a zatem nie może wprowadzać regulacji niezgodnych z przepisami powszechnie obowiązującymi. Ponadto, okolicznością przemawiającą za zastosowaniem kary pieniężnej jest fakt, iż Velsatis

Polska Sp. z o.o. jako przedsiębiorca powinien mieć świadomość, że stosowanie klauzul uznanych za niedozwolone i wpisanych do rejestru niedozwolonych klauzul umownych, jest bezprawne. Spółka winna zatem zdawać sobie sprawę z konieczności konstruowania wzorców umownych z uwzględnieniem przepisów art. 385^1 i nast. kodeksu cywilnego, jak również z potrzeby dostosowywania wykorzystywanych przez siebie wzorców umownych w taki sposób, by nie były tożsame z wpisami zamieszczanymi w rejestrze. Zauważyć przy tym należy, że rejestr postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone jest jawny, powszechnie dostępny, publikowany na stronie www.uokik.gov.pl. Abuzywność postanowień wpisanych do tego rejestru jest jednoznaczna, a zakaz stosowania w obrocie postanowień w nim zamieszczonych nie powinien budzić jakichkolwiek wątpliwości. Velsatis Polska Sp. z o.o., jako profesjonalista, powinien mieć również świadomość, iż prowadzenie działalności gospodarczej powinno odbywać się z poszanowaniem dobrych obyczajów oraz słusznych interesów konsumentów, o czym stanowi art. 17 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Przychody netto osiągnięte przez Velsatis Polska Sp. z o.o. w roku poprzedzającym wydanie niniejszej decyzji w kwocie […] ustalono na podstawie złożonego przez Spółkę zeznania o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych (CIT). **[…]**

Oszacowanie wysokości kary przebiegało dwuetapowo. Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu w pierwszej kolejności dokonał bowiem oceny wagi stwierdzonych naruszeń i na tej podstawie ustalił kwotę bazową, stanowiącą podstawę do dalszych ustaleń wysokości kary, a następnie – w oparciu o zaistniałe w sprawie okoliczności mające wpływ na wysokość kary – dokonał gradacji ustalonej kwoty bazowej.

II.1.

W punktach I.1. – I.9. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził stosowanie przez Velsatis Polska Sp. z o.o. dziewięciu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów co daje podstawę do nałożenia na Spółkę kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Przy szacowaniu wagi każdego z naruszeń wzięto pod uwagę, iż praktyki, których stosowanie Prezes Urzędu stwierdził w pkt. I.1. – I.9. sentencji niniejszej decyzji polegały na

niewypełnianiu na etapie zawierania kontraktu dyspozycji przepisu ustawy o kredycie konsumenckim.

Ustalając wymiar kar pieniężnych Prezes Urzędu wziął pod uwagę, że Velsatis Polska Sp. z o.o. nie wskazywał w umowach pożyczki: 1. siedziby pożyczkodawcy (co jest sprzeczne z art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy o kredycie konsumenckim), 2. terminu wypłaty pożyczki (co jest niezgodne z art. 30 ust. 1 pkt 5 ustawy o kredycie konsumenckim), 3. rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania (co jest sprzeczne z art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy o kredycie konsumenckim), 4. rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego oraz warunków jej zmiany (co jest niezgodne z art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy o kredycie konsumenckim), 5. terminu, sposobu i skutków odstąpienia konsumenta od umowy, obowiązku zwrotu przez konsumenta udostępnionej przez pożyczkodawcę pożyczki oraz odsetek (zgodnie z rozdziałem 5 ustawy o kredycie konsumenckim), a także kwoty odsetek należnych w stosunku dziennym (co jest sprzeczne z art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy o kredycie konsumenckim), 6. prawa konsumenta do spłaty pożyczki przed terminem (co jest niezgodne z art. 30 ust. 1 pkt 16 ustawy o kredycie konsumenckim), 7. zasad ustalenia wysokości prowizji za dokonanie spłaty pożyczki przed terminem (co jest sprzeczne z art. 30 ust. 1 pkt 17 ustawy o kredycie konsumenckim), 8. warunków wypowiedzenia umowy (co jest niezgodne z art. 30 ust. 1 pkt 19 ustawy o kredycie konsumenckim), 9. organu nadzoru właściwego w sprawach ochrony konsumentów (co jest sprzeczne z art. 30 ust. 1 pkt 21 ustawy o kredycie konsumenckim).

Przypisane Spółce praktyki w odniesieniu do umów pożyczki zawieranych w oparciu o „wzorzec umowny A" stosowane są od dnia 11 września 2012 r., a praktyki sformułowane w oparciu o umowy zawieranie na podstawie „wzorca umownego B" stosowane są przez Velsatis Polska Sp. z o.o. od dnia 6 marca 2012 r.

Ocena wagi stwierdzonych naruszeń pozwoliła Prezesowi Urzędu na uznanie, iż waga każdego z naruszeń wynikających ze stosowania praktyk zakwestionowanych w punktach I.1. – I.9. sentencji niniejszej decyzji kształtuje się na poziomie **[…]** przychodu osiągniętego przez Spółkę w roku poprzedzającym wydanie niniejszej decyzji, co daje łącznie wagę na poziomie **[…]**Tym samym ustalona przez Prezesa Urzędu kwota bazowa stanowiąca równowartość **[…]**przychodu osiągniętego przez Velsatis Polska Sp. z o.o. wynosi 10 117 zł.

Dokonując ustalenia ostatecznego wymiaru kary pieniężnej nałożonej na Spółkę za stwierdzone w punktach I.1. – I.9. sentencji niniejszej decyzji stosowanie praktyk

naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu uznał, iż w postępowaniu nie zaistniały dodatkowe okoliczności mogące mieć wpływ na wymiar kary.

W świetle powyższego za naruszenia stwierdzone w punktach I.1. – I.9. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu nałożył na przedsiębiorcę karę pieniężną w łącznej wysokości **10 117 zł** (słownie: dziesięć tysięcy sto siedemnaście złotych**[…]**

II.2.

W punkcie I.11 sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził stosowanie przez Velsatis Polska Sp. z o.o. praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, co daje podstawę do nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W powyższym kontekście wzięto pod uwagę, iż zarzucana praktyka polegała na stosowaniu niedozwolonego postanowienia umownego tożsamego w swoim celu i skutku z postanowieniami wpisanymi do rejestru prowadzonego przez Prezesa Urzędu. W prowadzonym postępowaniu przypisano Velsatis Polska Sp. z o.o. stosowanie jednego postanowienia niedozwolonego. Poprzez stosowanie przez Spółkę kwestionowanego przez Prezesa Urzędu postanowienia, Velsatis Polska Sp. z o.o. wprowadza jednostronną ocenę doręczenia korespondencji konsumentom.

Postanowienie niedozwolone, tożsame z wpisanymi do rejestru niedozwolonych klauzul umownych stosowane jest przez przedsiębiorcę od dnia 6 marca 2012 r.

Podsumowanie wagi stwierdzonego w punkcie I.11. sentencji niniejszej decyzji naruszenia pozwoliło Prezesowi Urzędu na stwierdzenie, iż waga naruszenia wynikająca ze stosowania jednego postanowienia niedozwolonego kształtuje się na poziomie **[…]**przychodu osiągniętego przez Spółkę w 2012 r. Tym samym ustalona przez Prezesa Urzędu kwota bazowa stanowiąca równowartość **[…]** przychodu osiągniętego przez Velsatis Polska Sp. z o.o. wynosi 187 zł.

Dokonując ustalenia ostatecznego wymiaru kary pieniężnej nałożonej na Spółkę za stwierdzone w punkcie I.11. sentencji niniejszej decyzji stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu uznał, iż w postępowaniu nie zaistniały dodatkowe okoliczności mogące mieć wpływ na wymiar kary.

W świetle powyższego za naruszenie stwierdzone w punkcie I.11. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu nałożył na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości **187 zł** (słownie: sto osiemdziesiąt siedem złotych**[...]**

II.3.

W punktach I.10., I.12. – I.13. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził stosowanie przez Velsatis Polska Sp. z o.o. praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów co daje podstawę do nałożenia na Spółkę kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Przy szacowaniu wagi naruszeń wzięto pod uwagę, iż praktyki, których stosowanie Prezes Urzędu stwierdził w pkt. I.10., I.12. – I.13. sentencji niniejszej decyzji polegały na niezgodnych z art. 41 ust. 4 ustawy o kredycie konsumenckim (pkt I.10. sentencji niniejszej decyzji) oraz niezgodnych z art. 17 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (pkt I.12 – I.13. sentencji niniejszej decyzji) działaniach Velsatis Polska Sp. z o.o., które mają miejsce na etapie zawierania kontraktu.

Ustalając wymiar kar pieniężnych Prezes Urzędu wziął pod uwagę, że Spółka ustanawia w umowach pożyczki zabezpieczenia spłaty pożyczki w postaci podpisanego przez konsumenta weksla wypełnionego na kwotę wielokrotnie przekraczającą wysokość udzielonej pożyczki, tak że suma wekslowa nie odpowiada zobowiązaniu konsumenta oraz że Velsatis Polska Sp. z o.o. w umowach pożyczki zabezpieczonych wekslem wskazuje, iż *w przypadku braku spłaty pożyczki w terminie pożyczkodawca ma prawo (...) sprzedać lub przekazać weksel i prawa z niego wynikające w dowolny sposób podmiotom lub osobom trzecim*. Obie praktyki są niezgodne z art. 17 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Prezes Urzędu ustalając wymiar kary pieniężnej wziął również pod uwagę, iż Spółka wskazuje w umowach pożyczki, iż w przypadku terminowej spłaty pożyczki weksel stanowiący zabezpieczenie pożyczki będzie zniszczony przez pożyczkodawcę, co jest niezgodne z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim.

Przypisane Spółce praktyki stosowane są przez Velsatis Polska Sp. z o.o. od dnia 6 marca 2012 r.

Ocena wagi stwierdzonych naruszeń pozwoliła Prezesowi Urzędu na uznanie, iż waga każdego z naruszeń wynikających ze stosowania praktyk zakwestionowanych w punktach I.10., I.12. – I.13. sentencji niniejszej decyzji kształtuje się na poziomie

[…]przychodu osiągniętego przez Spółkę w roku poprzedzającym wydanie niniejszej decyzji, co daje łącznie wagę na poziomie **[…]**Tym samym ustalona przez Prezesa Urzędu kwota bazowa stanowiąca równowartość **[…]**przychodu osiągniętego przez Velsatis Polska Sp. z o.o. wynosi **[…]**Dokonując ustalenia ostatecznego wymiaru kary pieniężnej nałożonej na Spółkę za stwierdzone w punktach I.10., I.12. – I.13. sentencji niniejszej decyzji stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu uznał, iż w postępowaniu nie zaistniały dodatkowe okoliczności mogące mieć wpływ na wymiar kary.

W świetle powyższego za naruszenia stwierdzone w punktach I.10., I.12. – I.13. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu nałożyłby na przedsiębiorcę karę pieniężną w łącznej wysokości **[…]**.

Biorąc jednakże pod uwagę charakter naruszeń wskazanych w pkt. I.10., I.12. – I.13. Prezes Urzędu uznał, że wyliczona kara w wysokości **[...]**nie spełnia w żadnej mierze swojej funkcji. Nie można mówić, mając na uwadze charakter naruszeń, w wypadku kary w tej wysokości o represji, prewencji czy edukacji. Należy zwrócić uwagę, że praktyki wskazane w pkt. I.10., I.12. – I.13. są zachowaniami o szczególnie nagannym charakterze, oddziaływującymi na sferę ekonomiczną konsumentów w sposób bardzo istotny. Za takie na przykład należy uznać ustanowienie zabezpieczenia wekslowego w sposób ekstremalnie wygórowany w relacji do wartości udzielanej pożyczki np. nawet do osiemnastokrotności wartości pożyczki. To działanie należy uznać za bardzo naruszające sferę interesów konsumentów. Równie nagannie należy ocenić przyznanie sobie przez Spółkę prawa by *(...)sprzedać lub przekazać weksel i prawa z niego wynikające w dowolny sposób podmiotom lub osobom trzecim*, jak również zastrzeżenie przez Velsatis Polska Sp. z o.o., iż w przypadku terminowej spłaty weksel stanowiący zabezpieczenie pożyczki będzie zniszczony przez pożyczkodawcę, podczas gdy powinien on zostać zwrócony konsumentowi. Mając na uwadze powyższe Prezes Urzędu uznał za zasadne podwyższenie uprzednio wyliczonej kary.

Biorąc pod uwagę powyższe Prezes Urzędu dokonał podwyższenia kary pieniężnej **[...]**do wysokości **8 432 zł** (słownie: osiem tysięcy czterysta trzydzieści dwa złote), **[...]**

Sumując nałożona na Spółkę kara pieniężna w wysokości wskazanej w decyzji, w szczególności mając na uwadze charakter stwierdzonych praktyk, jest karą na najniższym możliwym poziomie. Należy mieć mianowicie na uwadze, iż w niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził **stosowanie przez Spółkę trzynastu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów**. Dziewięć z nich dotyczy niewypełnienia przez Velsatis Polska Sp. z o.o. dyspozycji art. 30 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim. Należy zatem podkreślić, iż w

umowach pożyczki zawieranych przez konsumentów z Velsatis Polska Sp. z o.o. brakuje wielu bardzo istotnych informacji wymaganych przepisami prawa. Art. 30 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim w 21 punktach wskazuje informacje, które powinny zostać w zamieszczone w umowach pożyczki, Spółka nie podaje dziewięciu z nich, co stanowi blisko połowę. Szczególnie nagannie należy oceniać również praktyki określone w pkt. I.10 oraz I.12 – I.13 sentencji niniejszej decyzji, które dotyczą weksla stanowiącego zabezpieczenie spłaty pożyczki. Po pierwsze, **weksel wypełniany jest na kwotę wielokrotnie przewyższającą wysokość udzielanej** pożyczki, tak, że suma wekslowa nie odpowiada zobowiązaniu konsumenta (pkt. I.12 sentencji niniejszej decyzji). Po drugie, w przypadku braku spłaty pożyczki w terminie Velsatis Polska Sp. z o.o. przyznaje sobie na mocy postanowień umowy pożyczki **prawo do sprzedania lub przekazania weksla (na kwotę wielokrotnie przewyższającą wysokość udzielanej pożyczki) i wynikających z niego praw w dowolny sposób podmiotom lub osobom trzecim**. Po trzecie, również w przypadku spłaty pożyczki w terminie przez konsumenta czynności podejmowane przez Spółkę w zakresie weksla są niezgodne z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim. Zgodnie z art. 41 ust. 4 powołanej ustawy, pożyczkodawca po spełnieniu przez konsumenta świadczenia wynikającego z umowy pożyczki zobowiązany jest zwrócić weksel konsumentowi. Velsatis Polska Sp. z o.o. zastrzega jednak w umowie, iż **w przypadku terminowej spłaty pożyczki weksel stanowiący zabezpieczenie pożyczki będzie zniszczony przez Spółkę.**

Działając w granicach przyznanych przepisami ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu nakładając niniejszą decyzją ww. karę pieniężną za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wziął pod uwagę, że ma ona: po pierwsze – charakter represyjny (nakładana jest za naruszenie ustawowych zakazów), po drugie – prewencyjny (ma zapobiegać podobnym naruszeniom w przyszłości i zniechęcać do naruszania prawa), zaś zagrożenie nią, czyli potencjalna możliwość nałożenia kary przez Prezesa Urzędu – nadaje jej charakter dyscyplinujący (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2004 r., sygn. akt: III SK 31/04).

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie II sentencji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie nr:

NBP O/O Warszawa 51101010100078782231000000.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479^{28} § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury w Warszawie.

Dyrektor Delegatury UOKIK w Warszawie
Dorota Grudzień-Barbachowska
/podpis/

Otrzymuje:

1.